

Aspecte privind fenomenul succesional al stațiunilor forestiere din Podișul Dragomirnei

Alexei SAVIN

1. Introducere

Ca efect al schimbărilor climatice la nivel global, dar și datorită „stresului” la care au fost supuse unele specii forestiere, în special de cvercinee, în urma acțiunii factorului uman s-a ajuns ca de foarte multe ori realitatea din teren, în ceea ce privește existența principalelor unități staționale identificate într-o anumită regiune, să fie alta decât cea observată atunci când au fost puse bazele disciplinei stațiuni forestiere și ale cartării staționale în România. Această stare de fapt poate fi extinsă și pentru zona Dealurilor Dragomirnei, unde fenomenul succesional este destul de frecvent.

Secetele prelungite, alternate de ani ploioși, care nu au reușit să compenseze deficitul hidric edafic, au condus la ieșirea în evidență a vulnerabilității fagului din zona de est a țării, acolo unde se află la limita arealului său natural și, bineînțeles, la limita optimului său ecologic. Astfel că asistăm, în prezent, la fenomene de uscure a fagului în zona Podișului Sucevei, în general, și în Podișul Dragomirnei în special. Aceste realități susțin ideea că ponderea destul de ridicată a fagului în această regiune, caracterizată printr-un climat optim cvercineeelor, a fost favorizată de fenomenul succesional existent în trecut, care a condus la eliminarea „naturală” a stejarului și gorunului din principalele formații forestiere din regiune. Puterea de regenerare mai mare a fagului, față de speciile de cvercinee, coroborat cu factorul uman ce s-a manifestat prin extragerile, cu predilecție, a exemplarelor de cvercinee din pădure, au condus la micșorarea ponderii formațiilor forestiere pe bază de stejar și gorun.

2. Realități staționale

Fenomenul de succesiune a unui grup de stațiuni forestiere a fost studiat pentru zona Dealurilor Dragomirnei, care din punct de vedere geomorfologic aparține Podișului Sucevei, subunitate a Podișului Moldovei, caracterizată prin întinse platouri structurale, mărginite de creste și abrupturi cu numeroase văi subsecvente, reflectând clar litologia regiunii, care este reprezentată printr-o alternanță de argile, argile nisipoase, nisipuri, depozite luto-argiloase, intercalate din loc în loc cu depozite de gresii calcaroase (Badea ș.a., 1992). Altitudinal, zona Dealurilor Dragomirnei este caracterizată prin valori cuprinse între 300-350 m la limita inferioară și 450-500 m la limita superioară.

Sub aspectul condițiilor edafice, zona se caracterizează prin dominarea solurilor din clasa argiluvisoluri, cu precădere a solurilor brune luvice și luvisolurilor albice tipice sau pseudogleizate, dar și prin apariția, în funcție de variațiile factorului relief și de substratul litologic, a solurilor brune argiloiluviale, brune eu-mezobazice sau chiar a solurilor cenușii.

Din punct de vedere climatic, Podișul Dragomirnei se caracterizează prin temperatura medie anuală cuprinsă între 7,0 și 7,5° C și prin valori ale precipitațiilor medii multianuale cuprinse între 570 mm și 650 mm, în funcție de altitudinea regiunii. Zona Dealurilor Dragomirnei, ca de altfel întreg Podișul Sucevei, prezintă o serie de particularități climatice care permit dezvoltarea unei vegetații forestiere specifice, aparte pentru altitudinea pe care o prezintă (Roșu, 1997). Astfel, datorită continentalismului climatic destul de accentuat (veri destul de călduroase, dar și ierni aspre) și datorită faptului că media multianuală a precipitațiilor este relativ mică pentru altitudinea pe care o are zona, comparativ cu alte regiuni din țară, stejarul urcă în altitudine (până la 450-500 m) și se regăsește alături de gorun sau formează chiar arborete pure, speciile de cvercinee (gorunul și stejarul) realizând creșteri și productivități ridicate.

Deși, aparent, din punct de vedere altitudinal, dar și al procentului ridicat de făgete pure, Podișul Dragomirnei s-ar afla în plină zonă a fagului, această specie cu caracter climatic atlantic are de suferit de pe urma factorilor climatici cu caracter continental accentuat (excese termice, în special negative, amplitudini termice destul de mari atât în cursul anului cât și în cadrul unui anotimp, dar și perioadele de secetă prelungită din sezonul estival). Astfel că, deși creșterea fagului este destul de bună, realizând arborete de clasa I și a II-a de producție, calitatea acestora lasă de dorit (frecvența ridicată a defectelor precum ar fi înfurcirile, gâlmele și cancerul de trunchi, dar și a bărbilor chinezești constituie un indicator al prezenței unor defecte interne). În ultimul deceniu au apărut și fenomene de uscure la fag, în arborete mature (vârsta medie a arboretelor este de 108 ani) de pe cuprinsul O. s. Pătrăuți (u.a. 8, 9A, 10A, 26 A, 27 C - U.P. IV Pătrăuți; u.a. 2B,3B – U.P. V Dragomirna) și al O. s. Adâncata (U. P. VI Adâncata – u.a. 15A, 16B). În general, aceste arborete sunt situate pe terenuri așezate (platouri, versanți slab înclinați, trepte de versant), pe soluri brune luvice sau luvisoluri albice divers pseudogleizate, cu drenaj extern slab sau practic nul, și cu un orizont Bt luto-argilos sau argilos, substrate fine care determină, împreună cu celelalte condiții de sol amintite, un drenaj intern slab, conducând la fenomene de stagnare a apei din precipitații deasupra și la nivelul orizontului Bt greu permeabil (Chira, 2002). În plus, și regimul aerohidric al solului în arboretele cu fenomene de rărire și uscure a coroanei este nefavorabil, caracterizat fiind prin alternanțe de perioade cu umiditate excesivă și aerație deficitară, cu perioade de deficit de umiditate. Toate aceste condiții staționale menționate sunt în dezacord cu exigențele ecologice ale fagului. De aici, ideea fenomenului succesional ce a afectat arboretele din această regiune, din punctul de vedere al înaintării fagului peste speciile de cvercinee, fapt favorizat de factorul antropic, prin măsuri de gospodărire, dar mai ales prin extragerile preferențiale de-a lungul secolelor a exemplarelor de stejar și gorun din pădurile din zonă.

Prin urmare, fenomenele de uscarea a fagului nu sunt deloc întâmplătoare, dat fiind faptul că această specie se află, în România, atât la limita arealului, cât și la limita exigențelor sale ecologice (factorul precipitații fiind la limita minimă).

Din cauza dominării clare a fagului în zonă (ponderea fagului în cele două ocoale silvice menționate este de 45 %), la încadrarea inițială (odată cu conturarea disciplinei stațiuni forestiere la noi în țară) a zonei Dealurilor Dragomirnei în etaje bioclimatice nu s-a ținut cont de aceste aspecte privind succesiunea făgetelor în defavoarea stejăretelor și a gorunetelor sau a amestecurilor acestor specii. Astfel, aproape întreaga zonă a fost încadrată, pe considerente de ordin altitudinal dar și datorită existenței formațiilor forestiere actuale, în etajul bioclimatic al complexelor de gorunete, goruneto-făgete și făgete (FD₃), și nu în cel care ar reflecta adevăratele realități staționale- etajul deluros de cvercete și șleauri de deal (FD₂).

Însăși încadrarea bioclimatică a zonei Dealurilor Dragomirnei, de către echipele de amenajare, în baza principalelor formații forestiere existente în teren, este suspectă, dat fiind faptul că nu s-a ținut cont tocmai de fenomenul succesional. Astfel că, limita dintre etajele bioclimatice FD₂ și FD₃ are un caracter mai mult administrativ decât stațional, constituind mai degrabă o limită dintre unități de producție diferite, poziționată pe culmea ce le desparte. În plus, ponderea etajului bioclimatic al complexelor de gorunete, goruneto-făgete și făgete (FD₃) este cu mult mai mare ca suprafață, în raport cu etajul deluros de cvercete și șleauri de deal (FD₂).

3. Rezultate și concluzii

Dat fiind faptul că vegetația forestieră lemnoasă, exprimată prin totalitatea formațiilor forestiere existente în teren, reprezintă atât un indicator al condițiilor staționale cât și un produs al stațiunii, se poate vorbi în paralel atât de o succesiune a arboretelor din regiune cât și de un fenomen succesional al stațiunilor forestiere.

Astfel că, pe lângă tipurile de stațiuni forestiere cunoscute în tipologia stațională și regăsite în ultimele amenajamente silvice ale O. s. Pătrăuți și ale O. s. Adâncata, se pot desprinde noi tipuri de stațiune sub aspect tipologic, dar nu și ca existență în timp în zona Dealurilor Dragomirnei (Savin, 2002)

Ca rezultat al fenomenului succesional, în teren au fost identificate o serie de „noi” tipuri de stațiuni forestiere pe lângă cele deja existente în tipologia stațională românească și identificate în zona Dealurilor Dragomirnei:

- În părțile mai înalte ale Podișului Dragomirnei (cu altitudini de peste 400-450 m), mai ales în cuprinsul O.S. Pătrăuți, au fost identificate o serie de stațiuni forestiere de tipul „amestecurilor” de fag cu alte specii, cum sunt:

- Deluros de „amestecuri” de fag (derivat), stejar și gorun, Ps-m, pe versanți cu pante mici, brune luvice pseudogleizate;
- Deluros de „amestecuri” de fag (derivat), stejar și gorun, Ps-m, pe versanți slab înclinați și platouri, brune luvice pseudogleizate, pe nisipuri și cu conținut variabil de schelet;

- Deluros de „amestecuri” de fag (derivat), stejar și gorun de platou, Pm/i, brune luvice puternic pseudogleizate și luvisoluri albice pseudogleizate, drenaj imperfect;
- În zonele mai joase ale Podișului Dragomirnei (altitudini sub 350-400 m), în cadrul O.S. Adâncata, au fost identificate și propuse următoarele tipuri de stațiuni:
  - Deluros de cvercete (stejărete) și șleauri cu fag, pe versanți slab înclinați, brune luvice, moderat pseudogleizate, profunde;
  - Deluros de cvercete (gorunete), de platou, luvisoluri albice;
  - Deluros de cvercete (gorunete), pe versanți însoriți, slab la moderat înclinați, brune luvice tipice (nepseudogleizate), drenaj activ;
  - Deluros de cvercete (gorunete) cu carpen, de platou, brune luvice tipice (nepseudogleizate), textură grosieră;
  - Deluros de șleauri de deal cu stejar și gorun, cu sau fără fag, de platou, luvisoluri pseudogleizate;
  - Deluros de stejărete, de platou și microdepresiuni, soluri pseudogleice luvice.

De menționat este faptul că noile tipuri de stațiuni forestiere urmează a fi atent analizate și încadrate în tipologia stațională.

Bibliografie

- Badea, L. ș.a., 1992. Geografia României, vol IV, Regiunile Pericarpatiche, Editura Academiei Române, București.
- Chira, D., 2002. Cercetări privind debilitarea unor arborete cu fag sub incidența unor factori biotici și abiotici. Referat științific parțial, ICAS, București.
- Roșu, C., 1997. Stațiuni forestiere, Editura Universității „Ștefan cel Mare” Suceava.
- Savin, A., 2002. Evaluarea potențialului stațiunilor forestiere din etajul FD₂. Referat științific nr. 2 în cadrul programului de pregătire la doctorat, Suceava.

Abstract

Aspects Concerning the Sequential Phenomena of the Forest Sites from Dragomirna Plateau

This article is based on the issues of the sequence of forest vegetation and of forest sites from Dragomirna Plateau.

There have been studied the stational qualities (climate, relief, soil) and new types of forest sites have been identified.

Keywords: beech, forest site, oak, sequence, holm oak.

Asistent ing. Alexei Savin,
Universitatea "Ștefan cel Mare" Suceava,
Facultatea de Silvicultură, savin@canada.com